

DEMOKRAT

Glas demokrata sjeverne Dalmacije.

God. 3.

Šibenik, 16 marta 1923.

Br. 11.

Braćo Jugoslaveni!

U nedjelju, 18 marta, bacite svi svoju kuglicu u treću izbornu žaru.

Tim ćete iskazati svoju privrženost i ljubav prema domovini i državi. Tim ustajete u obranu državnog i narodnog jedinstva te narodne jednakopravnosti a protiv srpskih i hrvatskih separatista, koji od ničesa ne zazirući bezprimjernom zlobom, korupcijom, lažima i prevarom zavaravaju neuki svijet i ugrožuju najsvetiju stečevinu u povijesti našeg naroda: oslobodenje i ujedinjenje.

18. Marta neka bude s toga pobjeda Jugoslavenstva, jer isto znači: neslovimivu jakost naroda i države pramavani a mir, rad napredak i poredak u nutрини.

18. Marta neka bude pobjeda demokra-

tije. Demokratska stranka zalazi u izbornu borbu jaka i složna, vjerna svome zadatku:

da čuva slobodu i prava svih građana naše zemlje bez razlike imena, vjere i staleža: da uzdigne ispravnost i čestitost u javnim poslovima:

da naprednim zakonima zaštiti sve društvene klase a na prvom mjestu ekonomski slabe: zemljoradnika zanatliju i radnika i da ih gospodarski ojača;

da svakom našem građaninu u našoj državi, pa gdje god se on nalazio, osigura uvjete za čestiti gospodarski opstanak i neodvisnost;

da najodlučnije pobija neukost i bijedu koji su jedan od najjačih protivnika zdravoj misli Jugoslavenstva i Demokratske Stranke.

Braćo Jugoslaveni!

Vi koji ste kroz prošlo trogodišnje robovanje Talijanu u ljutoj borbi nalazili utjehu, ponos pouzdanje i spas samo u Jugoslavenstvu kao jedinom znaku naše narodne i državne moći i snage, oprite se otrovu raspada i nemoći što ga narodni zlikovci uztrcaše i uštr-

cavaju u naše narodno tijelo, dajte povjerenje ljudima, koji su skupa s vama trpjeli i radili za misao Slobode i Ujedinjenja našeg naroda.

Okružni Odbor Org. Demokratske Stranke.

Skupštine demokratske stranke.

U Tijesnom, Murteru i Betini sjajan uspjeh. — Rasulo pučke stranke. — Komunizam pod zemljoradničkim imenom.

Tijesno, 11 marta.

Jučer u subotu stigli su u našu varoš predstavnici organizacije demokratske stranke u Šibeniku gg. srezki kandidati prof. Ježina i Dr. J. Machiedo te Dr. Č. Medini, Kručević i Bujas. Danas u 9 sati u jutro zakazana skupština sa pozivnicama držala se je u kući našeg vrijednog pristaše g. Jakova Papate. Dvorana je bila dupkom puna najbiranijeg svijeta ove varoši. Računa se do 300 duša raznih staleža a ponajviše težačkog. Skupštinu je otvorio g. Lovre Mazzura, koji je naveo svrhu sastanka, predstavio prisutnim predstavnicima demokratske stranke iz Šibenika te podijelio riječ g. prof. Ježini. G. Ježina je u dugom, stvarnom i jezgrovitom govoru razložio današnje stanje stvari i naveo redom najbitnije tačke demokratskog programa. Odlučno je odbijao zemljoradničku agitaciju i upozorio na pogibelj iste. Ljudi, reče, puni ambicije, koji nigdje nijesu mogli da nađu mjesta, kušaju danas da se najbezobzirnijom demagogijom popnu i zajašu na vrat težaku, dok je uprav demokratska stranka ona, koja ima u prvom redu da riješi naše agrarno pitanje, koja hoće i može da to učini a da narod ne zavodi neostvarivim obećanjima, kojima vjeruju samo neznalice i ljudi, koji i tako nemaju što da izgube već hoće da žive od tuđeg imanja i truda. Govornik je pobijao nadalje sve navode pučkaških agitatora te upoređujući im prvake sa našim nosiocima liste čisto dokazao da isti i radi svoga rada u prošlosti ne zaslužuju narodno povjerenje. Osvrćući se nadalje na neoborivu činjenicu da je uz ostalo ovom narodu potrebno da ima svoje predstavnike samo u demokratskoj stranci kao

najjačoj stranci u državi, koja svoj program jedinstva, rada i poretka može oživotvoriti, pozivlje skupštinare da bace svoju kuglicu u treću žaru i da tim dadu povjerenja ljudima kojima je čestita prošlost i sadašnjost najbolji jamac za budućnost. Svoj govor dovršio poklikom: Živio N. V. Kralj! — na što su se skupštinari jednoglasno odazvali. Govor prof. Ježine bio je mnogoputa prekinut živim odobravanjem i klicanjem jedinstvu naroda i države. Iza toga govorili su Dr. Č. Medini, Dr. Machiedo i Joso Jajac. Prvi o mjesnim potrebama, o petini i radu g. Dr. Krstelja za interese ove općine, drugi o demokratskoj stranci, njezinom programu i radu a treći dajući zgodnim primjedbama odgovor na pitanje: za što sam demokrat? Skupštinu je zatvorio g. Lovro Mazzura pozdravljajući govornike. Skupštinari su se razišli poklicima: iživio Kralj! Živjelo jedinstvo, iživjela demokratska stranka, Dolje Radić! Dolje Petina!

S istim uspjehom održali su pomenuti odaslanici izborni sastanak u bratskoj kući u Murteru. Dvorana je bila dubkom puna te su govornici g. Ježina i Machiedo bili pažljivo saslušani i pozdravljeni. Skupštinu je otvorio i zatvorio kratkim govorom predsjednik naše organizacije g. Mudronja. Skupštinari su se razišli poklicima narodnom i državnim jedinstvom i pjevanjem narodne himne.

U Murteru su odaslanici stigli ladom preko Betine na Hraminu. Na onom prolazku naših dični Betinjani pred zastavom i pucanjem mužara dočekali su odaslanstvo. Tako je isto bilo na povratku pa je g. prof. Ježina bio onom srdačnosti prinudan da na sastanku progovori Betinjancima pod vedrim nebom. Govor je bio burno pozdravljen uz klicanje odaslan-

stvu i demokratskoj stranci a isto tako srdačan rastanak s ovim mjestom koji se u rodoljublju osobito ističe. U Tijesnom i Murteru je odaslanstvo bilo gostom naših vrijednih ljudi, koji su sve učinili da boravak odaslanstva bude što srdačniji i uspjeh sastanka uspješniji. Narod je dočekao svoje predstavnike osobitom pažnjom i ljubavi. Nigdje nije govoru ovih bilo prigovore, već samo odobravanje, jer je narodu bilo ugodno vidjeti, da ipak ima jedna stranka, koja mu govori istinu bez preteravanja i poljepšavanja stvari, bez damagogije varanja i taštih obećavanja, kojim se odlikuju naši protivnici, koji u narod uvadaju samo laž, smetnju, pogrdu i mržnju.

Posjet Dr. Dulibića i V. Kulića ne znači drugo da li nazadak ili bolje poraz pučke stranke. Izborni sastanci držani u Murteru, Tijesnom i Betini u četvrtak i petak mogli su pokazati Dru. Dulibiću da je svoju u ovoj općini potpuno dovršio. Trebalo je vidjeti kvaliteta i broj ljudi koje je oko sebe okupio. Trebalo je čuti sve one primjedbe na skupštini, koje su se nabacali na Dra. Dulibića i voštara Kulića da se ima prava slika kud se djene današnja snaga pučke stranke. U Betini od silne buke i bruke nije mogao uopće da opstoji a Murteru i Tijesnom bio je izvrgnut ruglu i omalovaženju, osamljen a valjda i silno ojađen ovim neuspjehom. Zaluda je pop Radin. Berak i družina podigla svoju silu, za koju niko više ne mari, odaziv nije bio nikakov pa ma kako se »N. S.« trudila da uveliča što se više uveličati ne dade. Pučka stranka a s njome Dr. Dulibić i dr. doživjet će poraz.

Za čudo da se je i pop betinski Don Ferdo iznenada pomamio. Tuže nam se na nj kako arači svoje župljane. Ive Bosna izgubio jedinog sina u ratu te ostao starac slijep sa svojom ženom i ekonomski sasvim propao. Pošao dakle ovaj čovjek k Don Ferdi da izvadi krštenicu potrebitu mu za molbu na naše vlasti da mu u nevolji pomognu. Don Ferde ga jednostavno izbaca iz kuće zahtijevajući da mu prvo donese 40 litara vina pa da će onda učiniti. Don Ferde traži od 5 mladića, koja su htjela ići u podoficirsku školu za svaku krštenicu 100 Dinara. O Don Ferdi ima još dosta toga, on je onaj koji je navukao Dra. Dulibića da dođe u Betinu dabude izbrukan i izviždan karnevalskom glazbom. Krasno je bilo vidjeti kako Dru. Dulibiću naša dva seljana pri ulazu u selo tešu u lice čitavu njegovu prošlost. Još se ne sramiš, rekoše mu, dolaziti kod nas, koji smo ti prije rata dali svoje povjerenje, ali ti s našim krvnicima šetao i uživao. Dr. Dulibić na to nije progovorio ni riječi već se od muke jedva uhvatio popove kuće a u jutro krenuo na Murter.

Kažu nam da se Don Ivo Berak i pop Radin služu vjerom, crkvom i ispovjeticima u svrhu propagande za pučku stranku. To je strogo zabranjeno a valjda ćemo se mati prigode drugi put tim pitanje zabaviti.

Ideje, riječi i razgovori koje koje ovamo vode tako zvani zemljoradnički agitatori, je čisti komunizam. Ove komuniste sačinja obično najgori težački elemenat, koji rukama u džepu klatare se čitav dan po krčmama, bez rada, dapače i mržnjom na rad i motiku pripovjedajući mržnju i rasap. S toga svi ugledniji i bolji težaci ostavljaju onu stranku bezposlica i hrle pod demokratski barjak.

Koliko Trumbičevci toliko ovi zemljokomunisti razvratan je elcmenat, koji mrzi državu, jedinstvo i Jugoslaviju pa tu svoju mržnju iskazuju i djelima, ne zazirući ni pred povredama odanosti i vjernosti prama državi i kralju. Naši ljudi, koji ustaju u obranu svo-

jih svetinja, trebalo bi da nadu zaštitu a moralo bi se na osnovu zakona najoštrije progoniti ove veleizdajnike. Naše vlasti to zanemaruju i bit će za to u svoje doba pozvane na odgovornost.

18. MARTA.

U nedjelju 18. ov. mj. izvršit će se izbori za Narodnu skupštinu naše ujedinjene Otadžbine. Prema ispatku ovih izbora, ravnat će se daljnji razvitak našeg narodnog i državnog života, sredenje i utvrđenje naše velike Jugoslavije. Cio naš život kreće se oko dva gladišta, a izbori treba da pokažu, da li je naš narod sposoban za život, da nastavi prekinuti zakonodavni rad na saniranju unutrašnjih prilika zemlje od čega zavisi i blagostanje pojedina i napredak naše Jugoslavije.

Neosporno je, da je ono što traži Radić, Pučkaši i ostali separatiste, zlokobno po narod i državu. A neosporno je također, da je protuteža tim nesretnim pojavama, jedina Demokratska Stranka, koja vodi narodnu i državnu lađu sigurnim putevima prema zajedničkim ciljevima čitavog jugoslavenskog naroda, bez razlike vjere, imena i položaja.

Demokratska Stranka jedina je, koja se okupila pod jugoslavenski barjak na kojemu je napisano: »Jugoslaveni na okup!« I taj poklič stoji gordo prema tjesnogradnom pokliku: Srbi na okup! Hrvati na okup! Težaci na okup! To su lozinke naših bolesnih sijača pakosne sjetve, koji se kupe kod radikalne stranke, klerikalaca, zemljoradnika svih dla-

ka, pa napokon i nesretnog tabora Radić-Drinović.

A protiv svima tima istupa Demokratska stranka od Soče do Vardara, od Subotice do Visa. Svugdje složna jedinstvena, jedina kadra da spriječi plemenske i društvene potrese, pa da svakom našem stališu i čovjeku odredi pravi njegov položaj i zajamči opravdana ljudska prava.

Zato glasajmo svi za Demokratsku stranku, jer je ona najjasniji i najodlučniji predstavnik našeg narodnog i državnog jedinstva.

Naš narod glasovat će za Demokratsku stranku i zato, što je ona naša najveća stranka u Jugoslaviji, pa treba da bude veća i jača, jer bez velikih stranaka nema ni velikog rada na polju opće narodne dobrobiti.

Demokratska je Stranka — stranka malog radnog naroda, stranka reda i rada, savjesnosti i napretka.

Zato Jugoslaveni na okup!

Svi Jugoslaveni sjeverne Dalmacije predajte svoj glas Demokratskoj Stranci, jer time što dajete njoj, dajete svom narodu i sebi samima, dajete Jugoslaviji.

Živila Jugoslavija! Pobjeda Demokratskoj Stranci!

Triumf D.r. Dulibića u Primoštenu.

Pred nekoliko dana održan je pouzdani sastanak internacionalaca u kući colavog remete Don Jose Pancirova; koji je po shvaćanju jedinstva, po receptima crne internacionale dab oduška svojoj mudrosti i shvaćanju situacije: »Srbi su vam oni ča im iz usta smrdi, zjam ih ja iz Albanije«. Pumokrvni Jugoslaven Don Ante tribokunjski zet i zaštitnik morala orlovskoga kova, koji je prigodom pre-disbornog pohoda gosp. D.ra Dulibića i adjutanta mu Gonzage, urednika Straže u širočkoj crkvi kazao sa oltara: »Možete izostaviti misu idite na propovjed Dulibićevu«. Nakon mise uzjašio je na magaricu te kao barjaktar ove svite noseći hrvatsku trobojnicu, krenuo je po drugim stanovima te vikao: »Čini mi se da sam Nikola Šubić, koji brani Siget od Turaka, tako i ja branim hrvastvo od srpstva i riščana«.

Ova ista figura, duševno siromašna, dva tri dana prije dolaska Gonzage učio je djecu: »Naša žara prva žara u nju ide svaka bala a u druge prazna šaka«.

Djeca ga dobro razumjela te pjevala: Prva žara prazna žara, prva žara puna jada.

Toga radi stane ih pastir naroda Don Madirazza psovati: »Isukrsta vam vašega, nisam vas ja tako naučio, nego, prva žara puna žara.

Došla je nedjelja 11 ov. mj. i trebalo je dočekati D.r. Dulibića koji je imao prispijeti iz Rogoznice gdje je doživio silan uspjeh.

U Primošten stigao je u pratnji svoje svite među kojima se nalazio šušti prorok, liječnik i djelatelj zapisa iz Jadretovca. Kad seljani dođuše da se primiču spasitelji naroda dočekaše ih na seoskim vratima pozdravom: U Beć! U Beć! Dolje crno žuti! Dolje pučkaši! Dolje separatiste! Osjetiv gnjev naroda koga su 18 god. vukli za nos te prestrašeni izjaviše: Ne, ne nećemo držati sastanak te pokunjeni uzeše pravac prama župskom stanu. Ali gle čuda. Don Marko Debeli bi odlikovan za zasluge smrdljivim fajem te tako odlikovan u gnjevu kao prorok reče: »kroz 6 dana bit će više od 10 obitelji uništeno mojim prokljestvom i krupa će otući sve vinograde u Primoštenu.

Iz straha nijesu držali sastanka nego se u večer okupiše u kući colavog remete gdje ih je svojim prisustvom počastio Jakov Bolanča poznat vikač i krvni neprijatelj naše države.

Doživivši tako strahoviti poraz uputiše se u jutro rano u Široke gdje su se nadali držati sastanak. Ali kad je počeo govoriti D.r. Dulibić odaleći se se svi seljaci te družba osta sama i slobodna u prirodi bez ijednog primoštenca. Zatim kod Ante Huljeva najeli se kuhana pršuta i krėnuše kasno u noći po mraku, jer im je samo mrak i neznanje naroda ugodno, u selo praćeni znanjima Šibenske kaznionice, talijanskim špijunima i poznatim delinkventima.

Don Ante Madirazza ohrabren ovom pratnjom zaprijetio se našoj omladini: »bit će večeras crijeva po rudini«. Ovako djeluju zaštitnici morala.

Obećanja Don Bijažića o gradnji željeznice Šibenik, Zablac, Krapanj, Primošten, Rogoznica nadamo se da će Dr. Dulibić isposlovati kad se povrti u Beć.

Primoštenci.

Naši splitski demokrate i teror i bezakojia radikala

U Kistanjama osim terora kojeg su pijane mase izvršile na ličnoj sigurnosti i mov ni gg. Budimira i T. Malesevića, imamo još da zabilježimo i bezakonja sa strane onih istih koji bi morali da uđu baš u državatelji zakona.

Ovih se dana, t. j., došuljao ovamo neki zandarmerski narednik Kadić, rodom iz Ervenika. Sto i kako je on agitirao za R. S. to oslavljamo sreskom Poglavarstvu u Benkovcu, ako smije i ono, da se o tome izvjesti.

Premda ovo pišemo, ne interesiraju nas toliko, ipak, ovi rad. postupci, koliko dosadanji neki naivni postupci naših sumišljenika demokrate iz Splita pa ostalih jugoslavena splitskih. Ovo kažemo baš radi narednika zandarmarje Kadića. Pitamo ih da li bi se oni sjetili ko je Kadića poslao u Kistanje. Pa ako se t me čudu mogu dosjetiti dobro bi bilo da još neke velike jugoslovane u Splitu upišu u kategoriju Trumbića i Smodlakā. Zar ne, da ako je nekome sa nešto čast; zar ne da ne treba da mu je čast za ono za što ne treba?!

Od ovih izbora naši splićani neka i ovo zapamte.

Manifestacija jugoslavenske ideje u Novigradu.

Svečanosti oslobođenja Novigrada obavljene su uz silno oduševljenje celog naroda ove općine. U subotu osvanuo je varoš na zelenilo mi slavolucima. Mnogobrojni izletnici i gosti dolazahu u mesto već ranim jutrom. U 10 sati tačno dođu u varoš prvi vesnici dugožudene slobode naši krsni žandari, uteha i nada, čak garancija najskorijeg oslobođenja.

Teškom se mukom skloni narod, na preporuke naših vlasti, a da ne probije zatamljeno veselje i oduševljenje na javu, da kliče i ljubi te prve vesnike žarkog sunca slobode.

Postrojeni karabinieri već čekahu predaju i kad su izmjenili pozdravi netragom odoše u nepovrat. Mužarnom paljbom zaleprša na starodnevnoj gradini ponosna jugoslavenska trobojka, a za sami čas eto more takovih i isključivo takovih zastava razvije se po slobodnom vazduhu ubavog Novigrada.

Tačno je 12 sati, zaslaviše zvona, mužari sa kule i brda zagruvaše ponovno, a na okući serpentine u varoš pojavi se mila slika Kumanovskog junaka sa svojim Belim Orlovima.

Sav se narod saleti k mostu, da pozdravi oslobodilačku vojsku. U susret junacima pode mesni Sokol, koji preda g. Komandantu hljeb i so, te u špaliru isprati ga do mosta.

Na mostu pozdravi g. Majora Katića sestra Anka Oštrić, kojoj suza iz oka Junakova bi dovoljan i srdačan odgovor. Za tim osio g. Katića starina narodnjak Frane Gvardiol, koji zanosnim rećima pozdravi jugoslavensku vojsku u ime priredivačkoga odbora. Na putu sve do Općinskog doma sokolice i sokolska deca obasipaše junačku vojsku ružama. Pred općinskim domom pozdravi majora i vojsku u ime općine načelnik g. Šme Oštrić završujući dobrodošlicu poklikom Vladaru, vojsci i majci Jugoslaviji. Iza toga bilo je u crkvi ošlužena molitva za Kralja, nakog čega sokolski tamburaški zbor odsvira sve tri himne. U 2 sata prireden je gg. oficirima i izaslanicima banket u opć. dvorani, dok je pak pre toga sa svećane sednice općinskoga veća otposlat brzojavni pozdrav Nj. V. Kralju, knezu Borelli za općinu Biograd n m. i starim počasnim građanima Don J. Biankini. Na večer bila je rasveta i bakljada, te napokon večera zajednička sa plesom do zore.

Isto tako animirane svečanosti potrajale su celih osam dana, a osobito pak pri dolasku prvog parbrda sa jugoslavenskom trobojkom.

Pri dolasku braće Islamljana, desila se mala disonanca, rek'bi inspirisana po nekim zagriženim velikosrbima, ali koja je u brzo bila izglađena i nije pokvarila onu lepu i veliku harmoniju, koja je onog prvog, a i ostalih dana svečanosti vladala u jugoslavenskom Novigradu.

Osmi dan na večer priredena je opet rasveta i bakljada, a pred općinom se zavelo i veselo kolo. Ganutljiv je i dirljiv bio prizor oproštaja i rastanka s vojskom, koja je pohitela izvršenju plemenite i velike njene misije oko oslobođenja još podjarmljene braće u Islamu i Polešniku.

Prijatelji.

Izborna kronika.

Izborne počasti. U danima opće skupocē, svijet ne žali da izbaci nekoliko jaja, pa da time iskaže ogorčenje prama onima, koji narodnog povjerenja ne zaslužuju. Dr. Dulibić ipak nosi svima barjak. Poslije nego li ga u Makarskom Primorju obasuse gnjilim jajima, sličnom je počasti susretan i u Betini. Tamo mu pripremiše muziku sa svim mogućim instrumentima seoske ropotarnice. Jadnik skrio se u kuću sluga Rina, da ga Betinjani ne postav kapelnikom maćje deraće. Ali Dr. Dulibić ne kaje se za sve to. On je ono po svojoj kušao da predobije Rogozničane, a đavoli ga

i odatle protjeraše, da je morao po kiši klijati u Primošten nadajući se dobroj lovinu. Ni je mu valaj izostala, jer ga primoštenci dočekaju tako, da je jedva izmolio milost, da se može u popovsku kuću sakriti. Nego falio je po-božni tvorničar lojanih svijeća, pa da može razviti hrvatsku zastavu, koju on voli, ali tako mahito voli, da bi je prometnuo i u tursku, da mu je samo do mandata. Jok Vlado! nije to za te, kao što nije ni za velikog Danu, za ma-loga Antu još-još. —

Naš dopisnik iz Promine opširno nam javlja, da je i Drinković bio jajima obasut: ništa manje nego ravnih 300 jaja i to zdravih za njegov umčadi izbor. Sva zapomagajuća nije su pomogla i Drinković pobjegne glavom bez obzira, a da se nisu mogli porazgovoriti ni šibenski šverceri sa onim u Promini. Nije ni zubar Jerinić prošao bolje. Uza sve arle kin-ske njegove igre, nijesu Dnišani mogli da za-tome bijes proti Radićevom emisaru. Zato mu isprašiše leđa, a račun za sve to nek pošalje kumu Stipici.

Naši dopisi.

Prvić Luka 14. III. 1923.

Na dopis u N. Straži od 2. 3. 23. na nedo-ličan način se napada gosp. Tomu Frlečina se-cskog govora i podmećući mu razne laži ka-kve samo možu da izvale slugani Beča i Rima kao što su naši fratri.

Ništa se ne čudimo klevetama i lažima jer poznajemo te ljude, ali se čudimo u ime koga samo oni govore kad se podpisuju seljani. Pod-meću Demokratski kukuruz i brašno i zar oni misle da se je zaboravilo pašovanje i nepris-tojno ponašanje u Austrinskoj Aprozivaciji i one pod Italijom kad je Fra Andrija ima uzase-be Talij. Karabinere i šnjima prijeto a narav-no kad ih je dobrovoljno primio u Samesan a onda je bio njihov »nadsavjetnik«.

Pa zar oni imaju krvi u obrazu kad ističu da su oni Hrvati dok fra Kuzma (vreća?) zjavljuje u prisutnosti trojice odličnih mjesča-na da on ne gleda jezik i narodnost već »kul-turu« !!! Fratri misle da još žive Austrija jer toliko idu daleko da čak Oltar i župski pe-čat upotrebljuju u svoje podle stranačke svrhe a zato će valjda nekom odgovarati.

Zar je kulturno da se huška masa protiv seoskog glavarara sa riječima on nije ništa bacite ga na stranu. Dokazuje najbolje kako je mislio u ime Eoga da učini krvoproliće jer je stavio oglas da on neće i ne smije od straha Misiti jer da ce ga Nacionalisti na Oltaru napasti a to sam jer je mislio u svojoj glupoj tikvurini da će se onda kukka i motika protiv nacionalista a se je jađnik prevario.

Ističu i skrivaju se poradi regruta narav-no kad je njima uspjelo da zavedu jednog ko-munistu i jednog Talij. fašista inače njihovog miljenika i da tako oni kao Vojnici provocira-ju kad fratri ne smiju a ako se samo izveti mo-gu se dostaviti i dokumenti.

Najviše se vole razmetati sa framasun-ima i bezvjernicima, a zar nisu oni bezvjerni? Framasuni dok narod na ovaj način izrabljuju i zavađaju i koji izjavljuju ka nam se nebi da-la rečovina onda bi mo zatvoriti Crkvu.

Suviše naši fratri obično ovo rade, sva-kom mjesnom seljanu siromaku koji nije imao da daje redovinu onda mu se gosp. fratri na ovaj način osvetili, u najzalogovnijem času a to baš onda kada bi mu koji čiji obitelji unro.

Za ovaj put ne ćemo dulje već Vam prepo-ručujemo crne duše da još nije došao dan o-braćuna kad treba da ga položite pa ako imate »besne« uzase ništa Vam neće pomoći a dotle na novo doviđenja.

Oniladinac.

Skradin, 15. 3. 1923.

Dijelidba izbornog kukuruza u Skradinu. Našoj Općini stigao je kukuruza 5 vagona po-znato je da pućanstvo u selima Rupe, Dubra-vica, Bičine, Vačane, Piramatovic, gladuju

jer od više sedmica okrušili se nijesu. Općina do sada kukuruz dijeli samo Pravoslavnim selima prozirno zašto jer ovi su Radikali. Pi-tamo jeli pravedno da se kukuruz dijeli baš o-nim selima koja su bogatija, a vidjeli smo da su

primili čak i oni koji ga u kući imaju starog od tri godine i koji ga prodavaju. Sinovi smo iste države, tražimo pravičnost pa i ako nis-mo radikali.

Gladni seljani.

GRADSKJE VIJESTI.

Za Šibenik četiri glasačka mjesta Pošto Državni odbor u Beogradu nije usvojio pre-dlog naše općine za peto glasačko mjesto u Šibeniku, to se obznanjuju šibenski glasači, da će uslijed toga biti u Šibeniku četiri glasač-ka mjesta, i to: 1. Varoš I. od slova A do uklju-čivo slova L u Vatrogasnoj Gasilani. 2. Varoš II. (od slova J do uključivo slova Z) u kući Mate Taifa pred sudom. 3. Gorica-Crnica, u pučkoj muškoj školi kod sv. Frane. 4. Grad-Dolac, u opć. stražarnici na trgu Sv. Jakova.

Lična vijest. G. Ministar vjera Ljuba Jo-vanović, održao je prošle nedjelje izbornu skupštinu u našem gradu.

Napokon! Prošle nedjelje oslobođeni su od tuđina svi naši krajevi oko Zadra. Sav je narod plamenim veseljem dočekaio našu voj-sku i naše vlasti. Pri tome se osobito isticalo selo Preko. Pucanje klicanje, rasvijeta i odu-ševljenje traje sveder. Na brdu sv. Mihovila vije se velika jugoslavenska zastava, koja kopa oči zadarskoj rulji. Evakuacija je svug-dje provedena bez ikakova incidenta. Okupa-tori su otpraćeni najhladnije, a sav narod je sretan, što ih se napokon riješio.

Za tek oslobođenu braću: U trećoj izbav-ljenoj zoni, već davno pitaju hljeba pa hljeba! To im se još neudovoljava, a k tome ne pri-maju ni pošte, ima preko osam dana.

Taj postupak Vlade ozlovoljiti će našu braću, pa makar se i radilo to u najboljoj na-mjeri proti švercerima. Šverceri mogu i bodi-com u III. Zonu, stoga nije pravo, da naša bra-ća trpe glad i spoj sa svijetom i svojim milim rodom.

Jedan iz III. Zone.

Sinfonički koncert. U četvrtak naveče, priredilo je naše Filarmoničko Društvo sin-fonički koncert, pod izvrsnim dirigovanjem M.o Gotovca. Umjetnički vrlo birani koncert bio je i umjetnički izvoden, pa se zaslužnom M.o Gotovcu i vrsnim članovima orhestra ži-vo i dugo pljeskalo. Ne iznosimo stručne ocije-ne, možemo samo to reći, da je publika uživa-la u odličnoj izvedbi cjelokupnog koncerta, pa je vrijedno, da se i ovom prilikom pohvali rad M.o Gotovca, koji je i s onim koncertom povećao stranice krasne knjige svojih umje-tničkih sposobnosti.

Nažalost odaziv nije bio brojan i ako je prihod bio namjenjen »Uboškom Domu«. U-lazne su cijene doduše bile previsoke za da-nasnje doba jake oskudice. Ali to još ne oprav-dava da nije moglo biti više publike kad se znađe, da se svojedobno pokrenula akcija iz čistog filantropskih i humanih razloga za Ubo-ški Dom. No izvjesna je zgoda minula, a zad-nji je koncert eklatantno dokazao, da je na-mjera bila drugotne naravi.

Filarmoničko Društvo izvršilo je pak svoje obećanje i dokazalo, da se i za karitativ-ne gradske ustanove zna požrtvovno zauzimati. Nek mu je na čast!

Pjegavac u Šibeniku. Preksinoć je neki radnik Sirgorić iz izria zaposlen u tvornici Sufid prenešen u pokajničku bolnicu, gdje je kod njega konstatiran pjegavac. Bakteriolo-ška stanica u Splitu potvrdila je na temelju priposlate krvi diagnozu. Bolesnik je doduše bio izoliran, ali je boravio više dana među drugim radnicima te nije isključena mogućnost da se pojavi i drugih slučajeva. Medjutim su gg. liječnici općinski i kotarski preduzeli po-trebne mjere.

Stanbena kriza. Zdravoj namisli upravi-telja šibenske općine Dr. Ante Rajevića, da se

rekvirira javna kuća u ovom gradu, čujemo da je ured socijalne politike u Splitu došao u-susret. Velik broj beskućnika nestrpljivošću čeka da se u spomenutu kuću useli, pa ne shva-ćamo zašto se popravnim radnjama još nije započelo.

Do koga je nek se miče, jer je nemoguće daljeizdržavati.

Činovnik beskućnik.

Potres. Jučer u jutro oko 6 i pol sati osje-tio se je u Šibeniku dosta jak potres, koji je trajao jedno 30 hipova. Smjer izgleda iz Italije.

Vojnim obvezanicima. Ministarstvo Voj-no i Mornarice je bilo naredilo odlukom 30. septembra 1922 F. G. Br. 37408 Služ. Voj. List br. 42 god 1922 str. 1888 da se vojni obvezani-ci počam od 18. godini života imaju da prija-ve općini iz koje odlaze svaki put kad bi se stalno ili privremeno odselio, a da se u roku od 30 dana imaju prijaviti novoj općini u ko-ju su se preselili. Buduć da se malo ko drži ovih propisa i da ovaj nemar prouzrokuje ve-liku dangubu pri vodjenju vojničke evidencije kod općina upozoruju se zanimanici na gore pomenuto naredjenje, dodatkom, da će se pro-ti prekršiteljima kazneno postupati u smislu čl. 70 o ustrojstvu vojske.

U »Dalmat. Radikalu« ne objelodanjen ispravak. U svezi sa vijesti »Nacionalistički slet« u u broju 59 uglednog Vašeg lista čast nam je upozoriti Vas na sledeće:

Koliko na zboru, toliko i u povorci prili-kom našeg sleta nije ni jedanput pao poklik »Dolje Srbija«, kao ni »Dolje Hrvatska«, a da je pao, mi bi onog, koji bi to kliknuo, u naj-blažem slučaju uklonili iz povorke, a za tim ga iz Oriune isključili.

Sasma drugo znači »Dolje Velika Srbija« i »Dolje Velika Hrvatska«.

Sjećat ćete se, naročito Vi Gospodine U-redniče, da smo mi, koji smo i prije rata pri-padali nacionalističkom pokretu, onda — up-rok opasnosti — oduševljeno klicali Velikoj Srbiji, ali onda je Velika Srbija značila jedno što i Velika Jugoslavija, najime: otečepjenje od Austrije i ostvarenje nacionalne jugosla-venske države po željom Karagjorgjevića. Danas pako Velika Srbija znači, kao i Velika hrvatska baš obratno: uskogrudno plemensko cijepanje, koje može, da urodi kobnim poslje-dicama.

Što se pak tiče g. Pašića i tu ste nas kri-vo shvatili. Mi možemo, da se ne slažemo s današnjom politikom g. Pašića posvema ili djelomično, pak tome možemo da dademo o-duška, ili bolje — da to glasno istaknemo, ali smo jako daleko od toga da ga uspredjujemo s Radićem. Makar g. Pašić ne bio Jugoslaven, makar on bio i protivnik našeg pokreta (mož-da i nije), on vazda ostaje dobar Srbin, dok Radić nije Hrvat, nego najgnjusniji austrijski sluga.

Prosto Vam je misliti, da je naš rad ne-gativan, a slažemo se u tome, da se samom vikom i paradama ne stvaraju velika djela, ali lako Vam se je uvjeriti, da je ta vika i pa-rada samo jedn mali dio nacionalističkog ra-da i da ta vika i parada slijedi tek nakon teš-kog i uspješnog rada i borbe.

Molimo, da ovo javnost i radi u uglednom Vašem listu iznesete. Štovanjem Predsjednik Or. Ju. Nac. Šibenik J. Kessler, Tajnik I. Radaš.

Kurs za prijem pitomaca u strojars-ku školu ratne mornarice. Primiće se u toku mjeseca juna 1923. u ovu školu 110 mladića iz građanstva i kadra a molbe kandidata tre-ba poslati najdalje do 30 aprila. Potanje upu-te daje uredništvo lista.

Ženska narodna Zadruga. Na 28 prošloga mjeseca Ženska narodna Zadruga imala je glavnu godišnju skupštinu, na kojoj su u upravu bile birane gospođe: Ina Spalatin, predsjednicom; Dolores Kovačević potpredsjednicom; Regina Car tajnicom; Olga Kožul blagajnicom.

Uprava je kao prvu tačku svoga rada uzela »Pomoć gladnoj šibenskoj Zagori«. Počela je već sa sakupljanjem milodara. Poslije Uskrsa misli za istu svrhu u Kino Tesla prirediti čajanku, zašto je vlasnik hvalevrijedno obećao ustupiti dvoranu Kina.

Uredjenje poreskih vlasti u evakuiranim krajevima. Gosp. Min. Finoncija riješenjem br. 29014 od 21 jula 1921 g. naredio je da se bivša poreska Kotarska Vlast iz Zadra, koja je privremeno bila dodeljena poreskoj Kotar. Vlasti u Benkovcu premesti u Biogradu na m.

Sa naredbom pak od 2 marta 1923 br. 4581 Gosp. Ministar Finoncija odredio je da se bivši Poreski ured u Zadru, na preinaku naredbe od 3 februara 1921 br. 4210 kojom je poreski ured bio premešten u Nin odnosno i one od 21 jula 1921 b. 29014 kojom je rečeni ured bio premešten u Preko, premesti u Biograd na m.

Poreskoj Kot. Vlasti u Biogradu na m. dodijeljeni su poreski uredi u Biogradu na m., Pagu i Rabu.

Poreskoj Kot. Vlasti u Benkovcu ostaju dodijeljeni poreski uredi u Benkovcu, Kistanjama i Obrovcu.

Nova općina Preko (Kali, Kukljica, Lukoran, Preko, Poljana, Suomišćica, Sestruni, i Uljan), Općine Sali i Silba, i odlomci bivše općine zadarske: Bibinje, Galovac, Skabrnje i Šukošan doznaju se poreskom uredu u Biograd na m.

Općina Nin sa odlomcima bivše zadarske općine: dio Dikla, Kožino, Petrčane, Murvica te Biljane donje, Smoković i Zemunik dodjeljuje se poreskom uredu u Benkovcu.

Općina Novigrad dodjeljuje se poreskom uredu u Obrovcu.

Uspostava poštanskog i telegr. saobraćaja sa evakuisanim stanicama. Kod evakuisanih stanica treće zone Pakoštane, Biograd, Filipjakov, Ždrelac, Tkon, Pašman, Zemunik, Smilčić, Novigrad, Posedarije, Preko, Ugljan, Iž veliki i Sali uspostavljen je poštanski i telegrafski saobraćaj.

Poštanski je promet zasada ograničen na samo listovne pošiljke.

Prinosi u korist Jugoslavenske Matice u Šibeniku. Da počasti uspomenu blagopok. Matilde Perković: Dr. Mirko Perković din. 10; da počasti uspomenu blagopok. Matilde ud. Šupuk: J. Zina Marko direktor din. 50, Benković Mate 25, Ivanšević Miran 20, Vukić Vladimir 5, Skočić Damjan 20, Dr. Mirko Perković 10, Braća Makale 50, Zarić Stjepan 10, Triva Miloš 10, Kovačević Pavao 50; da počasti uspomenu R. ud. Margetić: Vukić Vladimir din. 5; da počasti uspomenu blagopok. kapetana Gjura Stanoša Zvonimir Jurić din. 10. Prigodom Strossmayerovog dana u Murteru din. 124:75. Prigodom Sveto Savske zabave, odbivši troškove, din. 1017.

Drinkovićev neuspjeh.

Tijesno 15. 3. 1923.

Jutros oko 10 sati prispio je ovdje Dr. Drinković Mate praćen od tridesetak Zlosljana Tribunjaca i Vodičana predvođeni od famoznog sina velike majke Italije i doušnika talijanskih karabinjera, Ante Olivari rečenog Galac. U povorci nosene su tri Hrvatske plemenske zastave.

Nadogled Tijesna počeli su poklici hrvatskoj republici, Radiću, Trumbiću i drugim separatistima, na to iz mjesta uslijedilo je od naroda i nacionalista fućkanje. Povorka nacionalista i naroda odputovala je u susret te je sukob bio neizbježiv, oružništvo videći do čega može doći zabranilo je nacionalistima

prelaz preko mosta, a njima ulaz u mjesto, famozni Golac je htio silom u mjesto te se suprotivio oružnicima našto je bio uapšen.

Dočeka sa stane mjesčana nije bilo, jedini Jakov Olivari Matin, onaj koji je za vrijeme Talijanske okupacije nazivao pse i magarce imenom Dr. Ante Trurubića, viknuo je Živio Dr. Ante Trumbić. Bijedni Špiro Mestrov za volju svoga brata bivšeg Proviandmaistera austrijske ratne mornarice koji se vazda sjeća pok. Franje Josipa I. i unosnih posala stavio je na raspoloženje svoju kuću.

Kud je zabasao naš Dr. Mate Drinković, gdje je onaj Mate 1914-16 itd. sječali se zadnje župskog izleta u Tijesno 1914 što on nije od tada pretrpio a i mi svi koji nacionalno osjećamo, a što je najteže barem u našoj okolici. Baš od onih elemenata koji mu danas više Živio Doktore Mate sve ono smeće koje plače austriju i koje je klicalo smrt, vješala Matu Drinkoviću i svim nama, sve ono smeće a nacionalno 1914 do 1921 danas je stobom. — Svi oni danas mrže tebe i nas i našu ujedinjenu domovinu, i oni od tebe očekuju rasulo ove naše krvlju i suzama stečene domovine i povratak absburga, zato ti kliču Živio!

Tijesnjanac.

Vlasnik i izdatelj: Odbor Demokratske Stranke.
Odgovorni urednik: ĆEDOMIL MEDINI.
Tisak Grafičnog Zavoda E. VITALIANI.

Jugoslavensko transportno društvo

Darlić i drugovi - Zagreb

Podružnice: BEČ, MARIBOR, ČAKOVAC
i BAKAR.

Transportno i Otpremničko poduzeće

A. Kuvačić

SPLIT
TELEFON 220

BAKAR
TELEFON 20.

Preuzimlje robu za prevoz, otpremu
uskladištenje, carinjenje i osiguranje.

Izvršuje sve naloge najkulantnije uz
:: :: dobre garancije. :: ::

Zastupstvo Uzajamno osiguravajuće Banke „Slavija“

Kupujem

svaku količinu praznih vreća od
brašna, sadržina 80 do 100 kg. uz
== najvišu dnevnu cijenu. ==

Ponude upraviti Tvrdki:

Josip Jadronja - Šibenik

SLAVENSKA BANKA d. o. o.
FILIJALA ŠIBENIK

:: Dionička glavnica K 150.000.000. :: Pričuva K 50.000.000.
BRZOJAVNI NASLOV: SLAVENSKA

Glavno sjedište

ZAGREB

Poslovne centrale:

BEOGRAD

LJUBLJANA

FILIJALE

Bjelovar
Brod n/S
Dubrovnik
Celje
Gornja Radgona
Kranj
Maribor
Murska Subota
Osijek
Sombor
Sušak
Šabac
Velikovac
Vršac

EKSPOZITURE

Monoštor
Skofja Loka

SEZONSKA EKSP.
Rogatačka Slatina

AGENCIJA:

Buenos Aires

AFILIJACIJE:

Budapest (Balkan
Bank).
Wien (Bankhaus)
M. R. Alexander

Prima uloške na knjižice i tekući
račun uz najpovoljnije uvjete.

Obavlja sve bankovne transakcije najkulantnije.